

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Oefentherapie Cesar
voltijd

Hogeschool Utrecht

De kracht van
kennis.

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Oefentherapie Cesar
voltijd

Hogeschool Utrecht

CROHO nr. 34571

Hobéon Certificering

Datum

23 september 2016

Auditpanel

De heer drs. R.B. van der Herberg
Mevrouw prof. dr. T. P. M. Vliet Vlieland
De heer prof. dr. C. P. van der Schans
De heer K. Langeslag

Secretaris

De heer drs. G.W.M.C Broers

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	5
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	7
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	21
6.	AANBEVELINGEN	23
BIJLAGE I	Scoretabel	25
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	27
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	33
BIJLAGE IV	Overzicht auditpanel	35

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hogeschool Utrecht
status instelling (bekostigd of rechtspersoon voor hoger onderwijs)	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief, d.d. 26/6 2013
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	B. Oefentherapie Cesar
registratienummer croho	34571
domein/sector croho	Gezondheidszorg
oriëntatie opleiding	HBO
niveau opleiding	Bachelor
graad en titel	<i>BSc Cesar Kinetics Therapy</i>
aantal studiepunten	240 EC
afstudeerrichtingen	-
locatie	Utrecht
variant	Voltijd
onderwijstaal	Nederlands
datum audit / opleidingsbeoordeling	24 mei en 7 juni 2016
contactpersoon opleiding	Mevrouw drs. A. Reintjes anneke.reintjes@hu.nl

Basisgegevens **hbo-bacheloropleiding B. tot Oefentherapeut-Cesar, voltijd**¹

Bron: kritische reflectie.

Peildatum: voorjaar 2016.

instroom (aantal)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
▪ voltijd	165	231	95	96	86	93	
uitval (percentage)							
uit het eerste jaar ²	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
▪ voltijd	52%	50%	38%	41%	45%	27%	
uit de hoofdfase ³				2008	2009	2010	
▪ voltijd				9%	10%	6%	
rendement (percentage) ⁴				2008	2009	2010	
▪ voltijd				45%	41%	41%	
docenten			aantal		Fte		
▪ voltijd				25	11,8		
opleidingsniveau docenten (percentage) ⁵			Bachelor	Master	PhD.		
▪ voltijd				-	100%	16%	
docent-student ratio ⁶							
▪ voltijd				1 : 29,5			
contacturen (aantal) ⁷			1 ^e jaar	2 ^e jaar	3 ^e jaar	4 ^e jaar	
▪ voltijd				14,7	10,3	2,7	8

Toelichting: door de invoering van de *numerus fixus* zijn studentenaantallen in de periode 2010-2011 teruggelopen.

¹ Bron: Basisgegevens opleidingsbeoordelingen 'Indicatoren en definities', Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie, 19 februari 2015.

² Het aandeel van het totaal aantal bachelorstudenten (eerstejaars ho) dat na één jaar niet meer bij de opleiding staat ingeschreven, zo mogelijk voor de laatste zes cohorten.

³ Het aandeel van de bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij de opleiding inschrijven (herinschrijvers) dat in de nominale studieduur zonder het diploma te hebben behaald alsnog uitvalt uit de opleiding, zo mogelijk voor de laatste drie cohorten.

⁴ Het aandeel van de bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij de opleiding inschrijven (herinschrijvers) dat het bachelordiploma haalt in de nominale studieduur + één jaar, zo mogelijk voor de laatste drie cohorten.

⁵ Het aandeel docenten (onderwijzend personeel) met een hbo, master en PhD in het totaal aantal docenten (onderwijzend personeel).

⁶ De verhouding tussen het totaal aantal ingeschreven studenten en het totaal aantal fte's aan onderwijzend personeel van de opleiding in het meest recente studiejaar.

⁷ Het gemiddeld aantal klokuren per week aan geprogrammeerde contacttijd, voor ieder jaar van de opleiding.

2. SAMENVATTING

De opleiding oefentherapie Cesar leidt studenten op tot paramedische professionals die zich vooral richten op het behandelen en voorkomen van houding- en beweeggerelateerde klachten. De oefentherapeut bevordert gezond beweeggedrag en leefstijl bij patiënten. De oefentherapeut is werkzaam in het hele veld van de gezondheidszorg en werkt samen met professionals uit de zorgketen. 'Oefentherapeut Cesar' is een wettelijk beschermde titel die na afronding van de opleiding leidt tot een paramedisch beroep die valt onder de wet BIG en is opgenomen in het kwaliteitsregister BIG-registratie. Kenmerkend voor deze opleiding is dat zij naast oefentherapeutisch-specifieke studieonderdelen óók ondernemen en ondernemerschap in haar curriculum heeft opgenomen als voorbereiding op het beroep.

Standaard 1. Beoogde eindkwalificaties

De opleiding hanteert een beroepsprofiel en een set eindkwalificaties die in overleg met het relevante werkveld zijn vastgesteld. Het beroepsprofiel heeft geleid tot een opleidingscompetentieprofiel volgens de zeven competentiegebieden van het CanMEDS-model. De opleiding overlegt regelmatig met haar eigen werkveldcommissie over de actualiteit van zowel het beroepsprofiel als de eindkwalificaties. De opleiding heeft ondernemerschap in haar opleidingsprofiel opgenomen, waarmee zij zich overigens profileert ten opzichte van de oefentherapieopleiding Mensendieck en andere paramedische opleidingen van de HvA, en waaruit tevens de goede band met het werkveld blijkt. Het aspect onderzoek komt duidelijk terug in de systematiek en inhoud van de eindkwalificaties. De betrokkenheid van de praktijk bij de verdere uitwerking van de onderzoekscomponent kan nog sterker. Het auditpanel beoordeelt standaard 1 als goed.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

De opleiding beschikt over een goed uitgewerkt curriculum dat zij verder ontwikkelt in overleg met de beroepspraktijk. De leerlijnen: zorg verlenen, professionaliseren en ondernemen, sluiten aan bij de beroepspraktijk. De relatie binnen het curriculum tussen theorie en praktijk is helder. De gebruikte literatuur kwalificeert het auditpanel als van hbo-bachelorniveau. De verschillende stages zijn goed gepositioneerd in het curriculum zowel wat betreft de omvang als inhoud er van. De onderzoekscomponent is in het curriculum opgenomen, de internationale dimensie vormt daarbij nog een aandachtspunt. De opleiding heeft goed zicht op de kwaliteiten van de groep instromende studenten en biedt hen voldoende begeleiding. Het team docenten is gekwalificeerd, oogst hoge tevredenheidcijfers bij studenten en heeft voldoende mogelijkheden zich verder te ontwikkelen. Een aandachtspunt vormt de werkdruk van docenten. De opleiding heeft via evaluaties goed zicht op het oordeel van studenten. Het auditpanel komt voor standaard 2 tot het oordeel goed.

Standaard 3. Toetsing

De examencommissie is toegerust voor haar takenpakket waaronder op het terrein van toetsbeleid. Zij stelt ieder studiejaar opnieuw een aantal doelen vast die aansluiten bij het primair proces en legt de resultaten van haar handelen op inzichtelijke wijze vast. De kwaliteit van de toetsen is goed, er is voldoende diepgang in de vragen en de spreiding van vragen over de te bestuderen studiestof is goed. De beoordeling van het afstudeertraject is door het gebruik van *rubrics* transparant. Het auditpanel beoordeelt standaard 3 als goed.

Standaard 4. Gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding kent een duidelijk vormgegeven afstudeertraject waarbij de aansluiting eindniveau en eindkwalificaties navolgbaar is. Het werkveld is nadrukkelijk betrokken bij het vaststellen van het gerealiseerde eindniveau. Het auditpanel is, evenals het werkveld, tevreden over het afstudeerniveau. Het hbo-bachelorniveau komt in de afstudeerproducten duidelijk naar voren.

De opleiding werkt aan een aantal aandachtspunten waaronder de onderzoekscomponent die meer kan aansluiten bij de praktijk en aan het verder aanscherpen/inperken van de vraagstelling en methode zodanig dat het onderzoek leidt tot valide uitkomsten. Het auditpanel beoordeelt standaard 4 als voldoende.

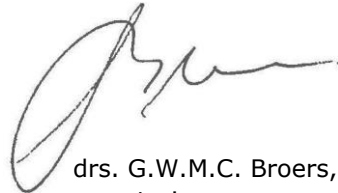
Algemeen oordeel:

De opleiding Oefentherapie Cesar aan de Hogeschool Utrecht ontwikkelt zich de laatste jaren positief. Knelpunten, aandachtspunten en eerder gedane aanbevelingen zijn succesvol opgepakt door het management en een team docenten dat ambitieus is, dat waar nodig verbeteringen initieert en daarbij gebruik maakt van informatie afkomstig van relevante partijen waaronder studenten en werkveld/arbeidsmarkt. Het curriculum zit goed in elkaar, het accent op ondernemerschap is goed gekozen, gelet op ontwikkelingen binnen de zorgsector. Docenten zijn goed opgeleid, publiceren en weten studenten te enthousiasmeren voor het vak. Samengevat stelt het auditpanel vast dat de opleiding Oefentherapie Cesar van de Hogeschool Utrecht een opleiding is waarvan het niveau ruimschoots op hbo-bachelorniveau ligt.

Den Haag, 23 september 2016

drs. R.B. van der Herberg,
voorzitter

drs. G.W.M.C. Broers,
secretaris

3. INLEIDING

In het hbo-niveau kent Nederland twee bacheloropleidingen op het terrein van Oefentherapie: één opleiding Oefentherapie Mensendieck aan de Hogeschool van Amsterdam en één opleiding Oefentherapie Cesar aan de Hogeschool Utrecht. De wortels van de opleiding oefentherapie Cesar liggen in de jaren dertig van de vorige eeuw. Gaandeweg is het vakgebied verder geprofessionaliseerd waarna in 1972 de wettelijke erkenning volgde binnen de 'wet op de paramedische beroepen'. Sinds 2004 is er één beroepsvereniging voor Oefentherapie Mensendieck en voor Oefentherapie Cesar. Het beroep is opgenomen in de wet BIG (Beroepen Individuele Gezondheidszorg) en in het Kwaliteitsregister Paramedici.

Er zijn 2800 geregistreerde oefentherapeuten werkzaam die de afgelopen jaren de vierjarige of, tot enkele jaren geleden, de driejarige hbo-opleiding in Amsterdam of Utrecht volgden. De Utrechtse opleiding maakt deel uit van het Instituut voor Bewegingsstudies van de Faculteit Gezondheidszorg. Andere opleidingen hierbinnen zijn de bachelor- en de masteropleiding Fysiotherapie en een aantal post-hbo opleidingen.

De oefentherapeut wordt opgeleid als specialist in het aanleren van gezond beweeggedrag. Hij is werkzaam in de hele zorgketen, dus in zowel de eerste-, tweede- en derdelijnszorg, als vrije beroepsbeoefenaar of in loondienst. Bij oefentherapeutische zorg en advies vormen klinisch redeneren en *evidence based* handelen het uitgangspunt.

Vorige accreditatieronde

Tijdens de laatste accreditatieaudit in 2010 is de opleiding positief beoordeeld op de onderdelen: doelstellingen, programma, kwaliteit personeel, voorzieningen, interne kwaliteitszorg en resultaten. Het toenmalige auditpanel zag wel 'verbetermogelijkheden' in het aandeel docenten dat in de praktijk werkzaam was en in een 'versteving' van de relatie met het werkveld. In aansluiting op die eerdere audit vroeg de NVAO in een *side letter* aandacht voor het kwalificatieniveau van het personeel, de actualiteit van de gebruikte literatuur en het gebruik van wetenschappelijke artikelen. Inmiddels heeft de opleiding op genoemde punten een forse inhaalslag gemaakt. Zo zijn thans alle docenten tenminste master opgeleid, maakt de opleiding gebruik van artikelen afkomstig uit voor het vakgebied relevante tijdschriften, publiceren docenten in vaktijdschriften en betreft de opleiding het werkveld nadrukkelijk bij het onderwijs. Een deel van het team docenten is tevens werkzaam in de gezondheidszorg, waaronder als oefentherapeut.

Tijdens een interne audit in 2013 is gebleken dat de opleiding op genoemde terreinen verbeteringen liet zien. Zo participeren docenten en studenten in het lectoraat *Leefstijl en Gezondheid* binnen het Kenniscentrum Innovatie van Zorgverlening. De commissie die deze interne audit uitvoerde, kwam nog wel tot verschillende verbeterpunten waarvan een aantal meer op detailniveau lagen (waaronder het opnemen van kengetallen conform NVAO richtlijn 'Basisgegevens opleidingsbeoordelingen') of betrekking hadden op meer organisatorische kwesties (zoals een zorgvuldige administratieve afhandeling).

Deze audit

In overleg met de opleiding is er voor gekozen om de audit over twee dagen te spreiden. Tijdens het eerste auditdagdeel op 24 mei 2016 lag het accent op het bestuderen van materiaal, een rondleiding, presenteerde de opleiding zich en was er een posterpresentatie van een student. De tweede auditdag, twee weken later op 7 juni 2016, stond in het teken van gesprekken met relevante partijen waaronder het management, docenten en het werkveld. De voorliggende rapportage beschrijft de bevindingen en het oordeel van het auditpanel naar aanleiding van beide auditdagen.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1: De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat inhoud, niveau en oriëntatie betreft geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau (bachelor–master) en oriëntatie (hbo–wo) binnen het Nederlands kwalificatieraamwerk. Zij sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

Visie en profiel

De opleidingsvisie gaat uit van een zorgverlener die zowel beschikt over generieke als beroepsspecifieke competenties en die daarnaast een sterk ondernemend profiel heeft. In de visie van de opleiding én gelet op signalen vanuit de beroepspraktijk, moet het ondernemerschap de student voorbereiden op een veranderende zorgmarkt met meer zelfstandig opererende beroepsbeoefenaren en complexere zorgvragen vanuit de maatschappij. Zij sluit daarbij aan bij recente ontwikkelingen in de (para)medische zorg waarbij een bredere inzetbaarheid van de zorgfunctionaris en een grotere mate van zelfredzaamheid van de patiënt centraal staan.

Voor de opleiding is de oefentherapeut een specialist die patiënten/cliënten stimuleert om gezond te bewegen. Vanuit het beroepsperspectief en vanuit de rol als ondernemer, kan de oefentherapeut inspelen op relevante ontwikkelingen in zowel de maatschappij als het beroepenveld. De opleiding beoogt door haar focus op ondernemen en door een gedegen vakinhoud basistudenten op te leiden tot 'significante spelers' in de gezondheidszorg.

Eindkwalificaties

Het beroepsprofiel is bepaald door de VVOCM (de vereniging van Oefentherapeuten Cesar en Mensendieck). De opleiding heeft zelf (in nauw overleg met VVOCM) een opleidingscompetentieprofiel ontwikkeld. Het auditpanel constateert, dat bij het opstellen van het profiel gebruik is gemaakt van de zeven competentiegebieden van de *CanMEDS*-systematiek (een internationaal erkend kader voor [para]medische professionals). Het vakgebied onderscheidt als competentiegebieden: Oefentherapeutisch handelen, Communiceren, Samenwerken, Kennis delen en wetenschap beoefenen, Maatschappelijk handelen, Organiseren en Professioneel handelen. Ieder competentiegebied is uitgesplitst in competenties en gedragsindicatoren. In de *CanMEDS*-systematiek is 'ondernemen' niet expliciet vermeld; competenties met betrekking tot ondernemen zijn met name terug te vinden onder de gebieden Maatschappelijk handelen & Organiseren. De opleiding geeft aan dat zij belangrijke aspecten van ondernemendheid ziet in 'pro-activiteit, innovatief vermogen, buiten begaande paden durven denken en handelen, flexibiliteit, adaptief vermogen en kansen zien en benutten'. Het auditpanel stelt vast dat het hoofddoel van deze beroepsrollen helder is.

Het auditpanel stelt vast dat het 'Beroepsprofiel Oefentherapeut' op een heldere wijze het vakgebied en het professioneel handelen beschrijft. De opleiding leidt haar studenten op tot beroepsbeoefenaren die beschikken over generieke en beroepsspecifieke kwalificaties met een focus op motorisch leren, gedragsverandering en ondernemen.

De hbo-oriëntatie en het hbo-bachelorniveau zijn duidelijk in dit profiel opgenomen waarbij de verschillende eindkwalificaties zijn gekoppeld aan het *CanMEDS*-kader. Het belang van het werken met gedragsindicatoren is dat het voor de opleiding dan vast te stellen is, of een student over een bepaalde competentie beschikt. Ter illustratie het volgende voorbeeld. Het vierde competentiegebied heeft betrekking op 'Kennis delen en wetenschap beoefenen'. Hierbinnen zijn een aantal competenties te onderscheiden waaronder: *Evidence Based Practice en Practice Based Handelen* en het leveren van *Bijdragen aan (praktijkgericht) onderzoek en innovatie van het beroep*. Voor eerstgenoemde competentie zijn vijf gedragsindicatoren beschreven die 'handen en voeten' geven aan deze competentie en het voor de opleiding mogelijk maken om te bepalen of de student de competentie beheerst. Volgens deze gedragsindicatoren dient de student (1) gegevens uit (internationale) wetenschappelijke literatuur toe te passen in het oefentherapeutisch hulpverleningsproces volgens de principes van *Evidence Based Practice* en dient de student (2) oefentherapeutisch handelen te verantwoorden op basis van wetenschappelijke informatie, klinische expertise en de wensen en mogelijkheden van de cliënt.

Wat het niveau betreft stelt het auditpanel vast, dat zowel de Dublin Descriptoren als het Europees Kwalificatiekader voor een leven lang leren in het competentieprofiel zijn verwerkt. In een competentiematrix is de indeling in drie niveaus duidelijk zichtbaar en deze laat competentieontwikkeling van de student in de opbouw van het vierjarige curriculum zien.

Betrokkenheid werkveld en opleidingen hoger onderwijs

Het landelijk werkveld is bij het bepalen van het beroepsprofiel en de set competenties betrokken (geweest). De opleiding draagt er zorg voor dat de actualiteit van profiel en competenties bewaard blijft en voldoende relevant zijn en blijven voor het werkveld. Daartoe beschikt de opleiding over een werkveldcommissie, die sinds twee jaar van samenstelling is veranderd. Zowel de beroepsvereniging als het Kenniscentrum Innovatie van Zorgverlening dragen bij aan de actualiteit en relevantie van het beroepsprofiel en de competenties.

De opleiding heeft geïnvesteerd in een breed samengestelde werkveldcommissie. Het auditpanel concludeert, na bestudering van verschillende notulen, dat tijdens vergaderingen met de werkveldcommissie opleidingsrelevante thema's ter sprake komen, afgesloten met een actielijst. In de periode medio april 2014 – medio juni 2015 zijn er vijf vergaderingen geweest. Op advies van de werkveldcommissie heeft de opleiding de onderwerpen: financiering in de zorg, *e-health* en pijn en *coping* opgenomen in het curriculum. Speciaal voor de leerlijn Ondernemen betreft de opleiding de regionale ondersteuningsstructuur *Raedelijn* bij de inhoud van haar onderwijs. Het auditpanel stelt vast dat de opleiding op het terrein van ondernemen samenwerkt met het werkveld. Het kenniscentrum adviseert de opleiding vooral over het onderzoekend vermogen van studenten. Opleiding en genoemde partijen overleggen jaarlijks zowel binnen formele als binnen informele kaders, bijvoorbeeld binnen de kaders van stages van studenten.

Naast het werkveld betreft de opleiding ook andere opleidingen bij het actueel houden van het profiel en de competenties/eindkwalificaties. Zo is het competentieprofiel afgestemd met de oefentherapieopleiding van de Hogeschool van Amsterdam en werkt de Utrechtse opleiding nauw samen met de bacheloropleiding Fysiotherapie van de Hogeschool Utrecht. Er is, zo blijkt, regelmatig overleg met de collega opleiding in Amsterdam op een veelheid van terreinen waaronder: het bijwonen van presentaties, strategisch overleg, stagebegeleidingsdagen en contacten met het lectoraat van de lector/opleidingsmanager van de Amsterdamse opleiding. Ook bestaan er samenwerkingsrelaties met het wetenschappelijk onderwijs waaronder met de Faculteit Gezondheidswetenschappen van de Universiteit Utrecht en de Faculteit Human Movement Sciences van de Vrije Universiteit. Deze samenwerkingsverbanden kunnen ertoe leiden dat de opleiding op onderdelen de kwalificaties bijstelt: bij majeure wijzigingen overlegt de opleiding binnen de kaders van het landelijk overleg.

Internationale oriëntatie

Hoewel het opleidingscompetentieprofiel er niet expliciet naar verwijst, blijkt uit de uitwerking van de competenties in indicatoren, dat de oefentherapeut zich ook op de hoogte moet stellen van internationale ontwikkelingen in het vakgebied. Tevens zijn er contacten met hoger onderwijsinstellingen in Scandinavië.

Samen met de Amsterdamse opleiding Oefentherapie Mensendieck draagt de opleiding bij aan een internationale profilering van het beroep door onder andere een keer per twee jaar een congres te organiseren. Het auditpanel wijst er op dat oefentherapie een kleine Nederlandse 'enclave' is in een internationaal landschap waarin oefentherapie, in tegenstelling tot fysiotherapie, een relatief zeldzaam beroep is. Beide hbo-opleidingen moeten hard werken om het vakgebied ook internationaal op de kaart te zetten. De opleiding ziet de internationale oriëntatie als een 'uitdaging'.

Onderzoek

De onderzoekscomponent komt terug binnen het competentiegebied 'Kennis delen en wetenschap beoefenen'. De oefentherapeut is dan een *reflective professional* en een praktijkonderzoeker. Het vakgebied laat daarbij een duidelijke verbinding zien met gedragswetenschappen, bewegingswetenschappen en gezondheidswetenschappen. Wel kan de opleiding de beroepspraktijk intensiever betrekken bij het praktijkgericht onderzoek. Dat vergroot nog meer de betrokkenheid van de beroepsbeoefenaren bij de opleiding, maar beoogt vooral de vergroting van de relevantie van het onderzoek voor de beroepspraktijk.

Weging en Oordeel

De opleiding hanteert een beroepsprofiel, een opleidingscompetentieprofiel en een set eindkwalificaties die in overleg met het voor haar relevante werkveld zijn vastgesteld. De opleiding beschikt over een breed samengestelde werkveldcommissie die de opleiding onder andere adviseert over de eindkwalificaties en de mate waarbij deze aansluiten op de eisen van het werkveld. Positief is het auditpanel over het opnemen van ondernemerschap in haar profiel, waarmee zij zich profileert, waaruit de goede band met het werkveld blijkt en zij studenten goed voorbereidt op het werken in de beroepspraktijk, een belangrijk punt voor het auditpanel. Het aspect onderzoek komt duidelijk terug in de systematiek en inhoud van *CanMEDS*, de betrokkenheid van de praktijk bij de onderzoekscomponent mag nóg sterker dan thans het geval is. Het audit beoordeelt standaard 1 als goed.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting NVAO: De inhoud en vormgeving van het programma stellen de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Curriculum

Vanaf het huidige studiejaar, 2015-16, hanteert de opleiding het recent vastgestelde opleidingscompetentieprofiel en onderscheidt hierbinnen de onder standaard 1 genoemde zeven competentiegebieden. Deze zijn geclusterd in drie inhoudelijke leerlijnen:

- de competentiegebieden *Oefentherapeutisch handelen*, *Communiceren* en *Samenwerken* maken deel uit van de leerlijn 'Zorg verlenen',
- de competentiegebieden *Kennis en Wetenschap* en *Professioneel handelen* vormen de leerlijn 'Professionaliseren',
- de competentiegebieden *Maatschappelijk handelen* en *Organiseren* vormen samen de leerlijn 'Ondernemen'.

Zoals eerder aangegeven geeft de opleiding in haar visie rond deze beroepsrol aan dat zij belangrijke aspecten van ondernemendheid ziet in onder andere 'pro-activiteit, innovatief vermogen, flexibiliteit'. Het auditpanel stelt vast dat het hoofddoel van deze leerlijn alsmede de wijze waarop de opleiding dit in het curriculum in een leerlijn heeft uitgewerkt, helder zijn.

De leerresultaten (*learning outcomes* in de terminologie van de opleiding) zijn een concretisering van het competentieprofiel en vormen het vertrekpunt voor het toetsen en beoordelen van studenten. Zij zijn afgeleid van de gedragsindicatoren.

Centraal binnen het curriculum staan de volgende thema's: gedragsverandering, motorisch leren, ondernemen, de inzet van technologie en interdisciplinaire samenwerking. In een overzicht is door de opleiding op een inzichtelijke wijze de opbouw beschreven van het vierjarig curriculum. Ieder studiejaar bestaat uit vier blokken waarbij de student gelegenheid krijgt om thematisch aan de ontwikkeling van zijn competenties te werken.

In het eerste studiejaar onderscheidt de opleiding de blokken: (1) Oriënteren op bewegen, (2) Beweging en Gedrag, (3) Zorgproces bij veel voorkomende aandoeningen en (4) De cliënt en zijn context. Binnen ieder blok behandelt de opleiding verschillende thema's zoals: bewegingsonderzoek van gewrichten, het analyseren van eenvoudige bewegingen, klinische redeneren en oefenvormen. Tevens behandelt zij het hele oefentherapeutische zorgverleningsproces aan de hand van verschillende levensfasen van de mensen. Ook besteedt de opleiding in het eerste studiejaar aandacht aan 'ondernemen' door een studieonderdeel aan te bieden rondom professionalisering en bedrijfsvoering.

In het tweede jaar is onder andere aandacht voor neurofysiologie, diabetes en pijn. In het eerste en tweede studiejaar staat de conceptuele kennis nadrukkelijk centraal. Naast deze conceptuele kennis besteedt de opleiding ruim aandacht aan het vaardigheidsonderwijs. Het verbinden van concepten met het vaardigheidslernen, is een stevige basis voor de onderwerpen 'Motorisch leren' en 'Gedragsverandering' binnen de leerlijn Zorgverlenen. Daarmee is volgens het auditpanel een goede basis gelegd om de kennis en kunde in de tweede helft van de studie toe te passen tijdens stages.

De praktijk is in de opleiding nooit ver weg, zo stelt het auditpanel vast, en komt duidelijk terug binnen de leerwerkplaatsen. Hier kunnen multidisciplinair samengestelde groepen stagiairs werken aan zorgverlening en voeren zij onderzoek uit. Al in het eerste studiejaar, in het vierde blok, loopt de student een beroepsoriënterende stage van een aantal weken. In het tweede jaar loopt de student een omvangrijke 'juniorstage' en werkt hij aan een *case report*. De praktijk staat in het tweede jaar centraal binnen het blok 'Revalidatie en beweegprogramma's' waarin onder andere aandacht is voor revalidatie en beweegprogramma's voor de wervelkolom, heup, knie en bovenste en onderste extremiteiten. In het derde en vierde jaar staan de praktijk, verdieping en het afstudeerproject centraal.

De opleiding biedt haar studenten de gelegenheid om eigen accenten te zetten. Daartoe heeft de opleiding een profileringsruimte in het curriculum opgenomen van 30 EC. Studenten kunnen dan een minor of keuzecursussen volgen binnen of buiten de onderwijsinstelling of een *summer course* volgen. De Faculteit Gezondheidszorg biedt 22 minoren en 35 keuzecursussen aan. Zij kunnen hun profilering ook invullen door deel te nemen aan premasters op het terrein van Klinische Gezondheidswetenschappen programma: Fysiotherapiewetenschap en Bewegingswetenschappen. Verder kent de opleiding voor goede studenten een versnellersroute met een beoogde studieduur van drie jaar. Het beperkt aantal studenten dat deze route volgt, kan in het tweede studiejaar kiezen om verder te gaan met het excellentie programma 'Dubbelkwalificaties' en studeren af op zowel Oefentherapie als Fysiotherapie.

De door de opleiding gebruikte literatuur ligt op hbo-bachelorniveau, zij heeft een inhaalslag gemaakt wat betreft het gebruik van internationale literatuur. Om de schrijfvaardigheid van studenten op peil te brengen, hanteert de opleiding een schrijfwijzer. Studenten dienen bij hun schriftelijke producten te voldoen aan de eisen die in deze schrijfwijzer zijn opgenomen.

De opleiding heeft goed zicht op haar ontwikkelpunten rond het curriculum. Zo ontwikkelt zij het studieonderdeel Pijn en *Coping* verder in nauwe samenwerking met het Kenniscentrum en bouwt zij het aantal leerwerkplaatsen uit. De opleiding stimuleert het samenwerken tussen studenten onderling en tussen docenten en professionals uit het vakgebied. In een platform wisselen opleiding en werkveld ideeën en nieuwe ontwikkelingen uit. Zowel docenten als studenten nemen hieraan deel. Studenten zijn tevreden over de wijze waarop zij gelegenheid krijgen om op de hoogte te blijven van nieuwe ontwikkelingen in het beroepenveld.

Didactiek en stage

In het didactisch concept van de opleiding staat de kennisbasis, zowel conceptueel als wat vaardigheidsleren betreft, centraal. Studenten volgen hoorcolleges, werkcolleges en vaardigheidslessen. Telkens keert hierbij de relatie tussen de conceptuele kennisbasis en de praktijk terug. Om het vaardigheidsonderwijs verder te ontwikkelen heeft de opleiding het Oefentherapeutisch Diagnostisch en Interventiemodel ontwikkeld. Dit ondersteunt studenten bij het toepassen van theoretische modellen in de praktijk. Ook zet de opleiding (simulatie-)patiënten in en uit de praktijk afkomstige casuïstiek binnen het vaardigheidsonderwijs. Een belangrijk kenmerk van het didactisch concept van de opleiding is dat naarmate de student vordert in de studie, het praktijkdeel steeds omvangrijker wordt waarbij de zelfstandigheid toeneemt. Dit buitenschools curriculum omvat 65 van de 240 EC's en bestaat uit de eerder genoemde beroepsoriënterende stage, de juniorstage en twee seniorstages in de tweede helft van de studie. Het binnen- en buitenschools curriculum zijn tijdens de stageperiodes afgestemd: de student past zijn kennis in de praktijk toe om, omgekeerd, zijn ervaringen uit de praktijk mee terug te nemen in de opleiding. Tijdens stagebegeleidersbijeenkomsten wisselen stagebegeleiders en (stage)docenten ervaringen uit rondom actuele thema's. Ook biedt de opleiding stagebegeleiders basis- en verdiepingscursussen aan die gericht zijn op het begeleiden van de student.

Het herziene competentieprofiel (2015) is gedeeld met het stageveld en de daaruit voortvloeiende wijzigingen zijn in het beoordelingsformulier doorgevoerd. Praktijkdocenten zijn op de hoogte van de eisen die de praktijk stelt aan beroepsbeoefenaren. Meerdere oefentherapiepraktijken waar docenten van de opleiding werken, zijn tevens stageadres. Een recent initiatief van de opleiding is de opzet van leerwerkplaatsen. Hier kunnen multidisciplinair samengestelde groepen stagiairs werken aan zorgverlening en voeren zij onderzoek uit. Drie studenten van de opleiding voeren hun afstudeeropdracht uit in opdracht van een leerwerkplaats in Lent (bij Nijmegen). Binnen groepen hanteert de opleiding het principe van de veilige leeromgeving: studenten en docenten geven elkaar feedback, studenten mogen fouten maken zonder daarop afgerekend te worden. Voor studenten die meer begeleiding nodig hebben, zet de opleiding ouderejaarsstudenten in. Positief is het panel over de uitwisseling van studenten uit verschillende paramedische opleidingen zodat zij leren om interdisciplinair te werken.

Studenten zijn tevreden over de didactische werkvormen en de wijze waarop de opleiding daarbij theorie en praktijk afwisselt. De stagecomponent krijgt het oordeel goed van de studenten zowel wat betreft de omvang als wat betreft de inhoud en begeleiding. Uit evaluaties blijkt, dat studenten in 2015 meer tevredenheid tonen dan in de beide jaren daarvóór. Zij beoordelen de algemene sfeer als goed, evenals de studie 'in het algemeen'. Hun betrokkenheid bij de opleiding waarderen ze als goed. De inhoud van het curriculum, de wetenschappelijk vaardigheden, de voorbereiding op de loopbaan en de studieomgeving beoordelen ze met een score rond 'goed'.

Onderzoek

De onderzoekscomponent vormt een apart onderdeel van het competentieprofiel. De uitwerking ervan in gedragsindicatoren laat zien dat onderzoek vooral betrekking heeft op *evidence based practice*, het bijdragen aan praktijkgericht onderzoek, het innoveren van het beroep en de beroepspraktijk en het bevorderen van de eigen deskundigheid.

De Hogeschool Utrecht kent een aantal kenniscentra, waaronder het eerder genoemde Kenniscentrum Innovatie van Zorgverlening, dat bestaat uit vijf lectoraten. Bij de opleiding Oefentherapie zijn twee lectoraten betrokken: Leefstijl & Gezondheid en Vraaggestuurde zorg. Een derde lectoraat op het terrein van innovatie van Bewegezorg is in ontwikkeling. Het kenniscentrum voert onderzoek uit in opdracht van en in samenwerking met marktpartijen. Verschillende docenten van de opleiding Oefentherapie zijn bij lectoraatsonderzoek betrokken. Ook studenten nemen, zij het beperkt, deel aan onderzoek dat binnen de kaders van de lectoraten plaatsvindt. Een voorbeeld hiervan is het lectoraat Leefstijl & Gezondheid waaraan docenten en studenten een bijdrage leveren. Binnen de professionaliseringsleerlijn besteedt de opleiding aandacht aan onderzoek. Het gaat dan met name om het kunnen raadplegen van literatuur, het selecteren van kennis en het toepassen ervan tijdens practica en stages.

Binnen de kaders van 'ondernemen' onderzoekt de opleiding in samenwerking met het lectoraat Marketing, Marktonderzoek en Innovatie. Dit lectoraat hanteert businessmodellen die geschikt zijn om oefentherapeuten in een wijk herkenbaarder te positioneren.

Internationale aspecten in het curriculum

De opleiding stelt studenten in de gelegenheid om in het buitenland studieonderdelen te volgen of stage te lopen. Een beperkt aantal studenten maakt hier gebruik van. Via de minor International Health Studies kunnen studenten een voorbereidingstraject volgen om in het buitenland stage te lopen. Verder richt de opleiding zich op 'Internationalisation at home' door *summercourses* te ontwikkelen en Engelstalige artikelen te gebruiken in de lessen, dit laatste mede in navolging van de *side letter* van de NVAO na de accreditatie in 2010.

De *summer-courses* hebben betrekking op: *Assistive Technology in Physiotherapy and Rehabilitation: From wheelchairs to Robotics, Rehabilitation of the hand* en *Learning and relearning Motor Activities*. Het auditpanel merkt op dat de opleiding op het terrein van internationalisatie nog een inspanning kan leveren. Uit het Jaarplan Internationalisering 2015-2016 en uit de auditgesprekken blijkt dat er sprake is van internationale studentmobiliteit en docent- en stafmobiliteit, maar dat deze vooralsnog beperkt is.

Instroom en uitstroom

De opleiding maakt veel werk van de instroomprocedure. Zij is van oordeel dat alleen gemotiveerde studenten de opleiding kunnen volgen. Niet alleen geldt er een maximale instroom van 100 studenten, maar tevens vindt er een decentrale selectie plaats door middel van een assessment. Vooralsnog behaalt de opleiding deze gemaximeerde instroom niet. De opleiding toetst daarbij het analytische vermogen van de student en de mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid, de motivatie en ambitie. De opleiding zet in op een extra inspanning om de maximale instroom aan studenten te realiseren. Studenten hebben bij de start van de opleiding een voldoende helder beeld van de eisen die de opleiding aan hen stelt en over de eisen die het werkveld aan hen stelt. Wel geven zij tijdens de audit aan dat de mate waarin de opleiding "te doen is" sterk afhangt van de vooropleiding.

Het aantal studenten dat voortijdig de opleiding verlaat, daalde van 45 procent in 2013 naar 27 procent in 2014. Als belangrijkste reden voor deze terugloop in het aantal studiestakers ziet de opleiding de versterkte inzet op begeleiding, meer aandacht voor beroepsvormende studieonderdelen en meer aandacht voor groepsvormende activiteiten. Het rendement in de hoofdfase ligt op bijna 75 procent. Ook in de tweede fase van de studie kunnen studenten terecht bij hun studieloopbaanbegeleider voor ondersteuning. Studenten geven aan tevreden te zijn over deze begeleiding. Voor studenten die studievertraging oplopen, zet de opleiding versterkt in op groepsbijeenkomsten en/of maatwerk. Aan een beperkt aantal vertraagde studenten, rond de tien, biedt de opleiding een traject aan dat hen ondersteunt om verdere studievertraging tot een minimum te beperken.

Binnen het team docenten vindt regelmatig overleg plaats over de kwaliteit van de groep instromende studenten. Docenten wisselen daarbij ervaringen uit en geven elkaar tips over te hanteren didactische principes. Ook zet de opleiding in op meeloopdagen en het verder aanpassen van open dagen op basis van evaluaties.

Voorzieningen en studenttevredenheid

Via het HU-brede intranet *SharePoint* hebben studenten toegang tot de mediatheek en daarmee tot een groot aantal (inter)nationale (para)medische databases en tijdschriften. Een aandachtspunt voor de opleiding is om de grote hoeveelheid relevante informatie op *SharePoint* duidelijker te structureren en verouderde informatie te verwijderen. De opleiding neemt hoorcolleges zoveel mogelijk op om deze vervolgens via *SharePoint* beschikbaar te stellen. De studievoortgang en het inschrijven voor toetsen loopt via *OSIRIS*. Studentevaluaties worden uitgevoerd via *Formdesk*. De student heeft toegang tot roosters en informatie vanuit de opleiding via *mijnhu.nl*. Over de roostering zijn docenten en studenten nog niet tevreden. Volgens de opleiding heeft dit deels te maken met de fysieke omgeving: verminderde werkplekcapaciteit en de verminderde beschikbaarheid van lokalen, met name praktijkruimtes. De opleiding wijst er op dat dit een aandachtspunt is, waar zij in overleg met de faculteit aan werkt.

Voor het stageveld is een platform beschikbaar waarop studie- en stagehandleidingen, beoordelingsformulieren, informatie van de opleiding, artikelen en nieuwsbrieven staan. De opleiding is sinds september 2015 gehuisvest op een nieuwe locatie. In dit gebouw staat flexwerken centraal. Niet alle studenten en medewerkers zijn tevreden over de inrichting van het "open" en "transparante" gebouw.

Het gebrek aan privacy is daarbij een van de kinderziekten. Voor theorieonderwijs gebruikt de opleiding alle gebouwen en lokalen op *Utrecht Science Park*. De opleiding gebruikt vaardigheidslokalen, waarvan twee specifiek zijn ingericht voor Oefentherapie. In het oude gebouw is het inspanningslab gevestigd, waar Oefentherapie docenten inspanningstesten afnemen. Het hoofd van het Inspanningslab is oefentherapeut en afkomstig van de opleiding. Onder leiding van een docent van de opleiding wordt het 'Beweeglab Adaptatie en Bewegen' op dit moment ingericht. Het auditpanel stelt vast dat de opleidings specifieke voorzieningen voldoende zijn en aansluiten bij de behoefte van de opleiding.

Personeel

De opleiding beschikt over een team docenten dat wat kennis en vaardigheden betreft goed is toegerust om de hen toebedeelde studieonderdelen vakinhoudelijk en didactisch te verzorgen. Uit de cv's van de vijftientig aan de opleiding verbonden docenten blijkt, dat zij een voor de opleiding relevante achtergrond hebben: 80 procent heeft een achtergrond in de oefentherapie. Alle docenten hebben een masteropleiding afgerond en zijn didactisch bevoegd. Vier docenten volgen een promotietraject, één docent start hier op korte termijn mee. Voor nieuwe docenten geldt, dat zij minimaal dienen te beschikken over een afgeronde masteropleiding en dat zij een netwerk in het werkveld meenemen. Voor een vaste aanstelling is het noodzakelijk dat de docent een didactische aantekening behaalt. Hierbij maakt de opleiding gebruik van de didactische scholing zoals de hogeschool deze aanbiedt in het Centrum voor Onderwijs en Leren van de Universiteit Utrecht. Studenten geven aan tevreden te zijn over de vakinhoudelijke kennis van de docenten. Dit geldt ook voor hun kennis van de oefentherapeutische praktijk. De inhaalslag die de opleiding sedert de accreditatie in 2010 heeft gemaakt op het terrein van het kwalificatieniveau van docenten, en genoemd als knelpunt in de *side letter* van de NVAO, heeft er toe geleid dat het niveau van docenten goed is, zo stelt het auditpanel thans vast.

De personele omvang bedraagt 11,8 fte en blijkt voldoende om het onderwijs te verzorgen. Tien docenten hebben een deeltijdaanstelling; een deel van de docenten, thans zo'n kwart, is tevens in het werkveld als oefentherapeut of fysiotherapeut werkzaam. De opleiding streeft naar een minimaal dienstverband van 0,6 fte. Daarnaast stimuleert ze de docenten om ook in de beroepspraktijk werkzaam te zijn. Tevens zijn docenten werkzaam binnen één van de kenniscentra van de Hogeschool Utrecht. Positief is het auditteam in dit verband ook over publicaties van docenten in voor de opleiding relevante tijdschriften waaronder '*Clinical Biomechanics*', '*Research in Developmental Disabilities*', '*Journal of Neuroengineering and rehabilitation*' en in '*Psychology of Sport and Exercise*'. Docenten gebruiken deze artikelen ook in hun onderwijs. De opleiding beschikt tevens over twee onderwijscoördinatoren die ruim één fte verdelen en zich bezighouden met de meer organisatorische aspecten rond de opleiding.

De faculteit heeft in het 'Meerjarenpersoneelsplan 2014-2016' verschillende acties duidelijk uitgewerkt rond de verdere professionalisering van personeel waaronder promotiebeleid.

Een punt van aandacht vormen werkdruk en werkbeleving van docenten. De opleiding heeft goed zicht op beide aspecten en neemt de door docenten ervaren werkdruk serieus. Tijdens de audit bleek dat docenten werkdruk ervaren, maar dat zij desondanks hun werk met plezier doen: het contact met studenten, het schakelen tussen opleiding en praktijk, het overdragen van kennis en de ambities die de opleiding heeft, vormen voor docenten belangrijke pluspunten, geven positieve energie. Het management van de Faculteit Gezondheidszorg en van de opleiding nemen concrete acties om de door docenten ervaren piekbelasting terug te brengen. Heel praktisch: over het gebruik van e-mail zijn afspraken gemaakt met zowel studenten als docenten. Verder professionaliseert de faculteit de begeleiding van de loopbaanontwikkeling van medewerkers door gebruik te maken van onder andere de Werk-naar-Werk trajecten en van het loopbaanportaal.

Werkveld over de opleiding

Uit het gesprek dat het auditpanel met het werkveld heeft gevoerd blijkt dat zij tevreden is. De opleiding heeft aandacht voor ontwikkelingen in het werkveld en de arbeidsmarkt, is ontwikkelingsgericht, toont zich betrokken en proactief, is anticiperend en maatschappelijk gericht. De opleiding leidt studenten op tot een beroepsbeoefenaar die het werkveld beschrijft als 'dé professional op het terrein van gedragsverandering'.

Weging en Oordeel

De opleiding beschikt over een goed uitgewerkt curriculum met leerlijnen die aansluiten bij de praktijk. De leerlijn rond 'Ondernemen' is duidelijk uitgewerkt en voorzien van een heldere visie met een duidelijk na te streven doel. De relatie tussen theorie en praktijk binnen het curriculum is evident; studenten weten dit te waarderen. De opleiding heeft een inhaalslag gemaakt wat betreft de kwaliteit van de gebruikte literatuur die het auditpanel als op hbo-bachelorniveau kwalificeert. De verschillende stages zijn goed gepositioneerd in het curriculum en wat omvang en inhoud betreft goed. Studenten onderschrijven dit. De onderzoekscomponent is aanwijsbaar in het curriculum opgenomen, de internationale dimensie blijft, gezien de specifieke Nederlandse en internationale context een aandachtspunt. De opleiding heeft goed zicht op de kwaliteiten van de groep instromende studenten en biedt studenten voldoende begeleiding. De opleidings specifieke voorzieningen zijn aan de maat, het nieuwe gebouw kent nog een aantal 'kinderziekten', waar de faculteit serieus mee aan de slag gaat. Het team docenten is goed toegerust, ook op dit punt heeft de opleiding een forse inhaalslag gemaakt. Zij hebben voldoende mogelijkheden zich verder te ontwikkelen door bijvoorbeeld te promoveren. Een aandachtspunt vormt de werkdruk van docenten; de faculteit en de opleidingen werken aan oplossingen op dit terrein. De opleiding heeft goed zicht via evaluaties op het oordeel van studenten over de opleiding en neemt dit mee bij functioneringsgesprekken met docenten en bij het bepalen van toekomstig beleid. Het auditpanel komt voor standaard 2 tot het oordeel goed.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing

Toelichting NVAO: De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk. De examencommissie van de opleiding borgt de kwaliteit van de tentaminering en examinering.

Bevindingen

De opleiding Oefentherapie valt onder een instituutsbrede examencommissie die is samengesteld uit vertegenwoordigers van de bachelor- en masteropleiding Fysiotherapie en de bacheloropleiding Oefentherapie. De commissie kent ook een extern lid. Het auditpanel stelt vast dat de examencommissie bestaat uit leden die toegerust zijn voor de hen toebedeelde taken. Zij beschrijven hun werkzaamheden in een jaarlijks op te stellen onderzoeksagenda, die het auditpanel heeft ingezien en waarvan de inhoud mede gebaseerd is informatie afkomstig van de hogeschool zelf en van de Inspectie. Recente activiteiten van de examencommissie liggen op het terrein van het ontwikkelen van een screeningsinstrument waarmee zij toetsvormen onderzoekt, het tegen het licht houden van toetsen, het opstellen van richtlijnen ten behoeve van het aanwijzen van examinatoren en het onderzoeken van de fraudebestendigheid van het toetsproces. De leden van de examencommissie volgen jaarlijks voor hen verplichte scholing die op hogeschoolniveau wordt aangeboden.

Het auditpanel heeft verder het laatste Jaarverslag van de examencommissie bestudeerd (2014-2015) waaruit blijkt dat de commissie goed zicht heeft op haar taken en verantwoordelijkheden. In het jaarverslag doet zij uitgebreid en op een inzichtelijke wijze verslag van haar werkzaamheden. Zij beschrijft daarin onder andere de kwaliteitszorg rondom toetsing en beoordelen, de wijze waarop zij examinatoren selecteert en maatregelen ter voorkoming van onregelmatigheden.

De examencommissie bewaakt de kwaliteit van toetsen op basis van een onderzoeksagenda. Zij beschikt over toetsexpertise (o.a. onderwijskundige) en heeft daarnaast een aparte toetsexpertgroep geformeerd die toetskwaliteit levert, de examencommissie op haar beurt is verantwoordelijk voor de borging van toetskwaliteit. Het auditpanel stelt vast, op basis van documentenbeoordeling, een presentatie over toetsen en na een gesprek met de examencommissie en de toetsexpertgroep, dat de opleiding beschikt over een op alle aspecten duidelijk uitgewerkt toetsbeleid. Zo besteedt de opleiding daarbij, naast een groot aantal andere thema's, aandacht aan de wijze waarop zij competenties toetst, de inrichting van de toetsorganisatiestructuur, de niveauopbouw van de opleiding, formatieve en summatieve toetsing, de toetsvormen, een beschrijving van de toetspraktijk, toetsprogramma's en toetsmatrijzen.

De focus ligt op de toetsing van competenties. De leerresultaten (*learning outcomes* in de terminologie van de opleiding) zijn een concretisering van het competentieprofiel en vormen het vertrekpunt voor het toetsen en beoordelen van studenten. Zij zijn afgeleid van de gedragsindicatoren. Bij het formuleren van de leerresultaten zijn de drie 'niveaus van Dreyfus' leidend: (1) 'de student is in staat om volgens duidelijke instructie en onder begeleiding', (2) 'de student is in staat om onder begeleiding', (3) 'de student is in staat om zelfstandig'. De opleiding toetst vervolgens bij het afstuderen of de student het niveau van de beoogde eindkwalificaties heeft bereikt. Het auditpanel heeft de 'Competentiematrix bacheloropleiding Oefentherapie Cesar' bestudeerd en stelt vast dat op basis hiervan inzichtelijk is op welk moment in de opleiding, door welke toetsvorm, en op welk 'niveau van Dreyfus' de opleiding competenties toetst. Samen met de toetsmatrijzen vormt de competentiematrix het toetsplan van de opleiding. Voor iedere toets bestaat een toetsmatrijs die is afgeleid van het competentieprofiel. Transparantie en validiteit nemen daardoor toe.

De validiteit van met name de kennistoetsen is verhoogd door vragen te stellen binnen een beroepsspecifieke context en door de complexiteit van de vragen toe te snijden op het beoogde niveau.

De opleiding hanteert verschillende toetsvormen waaronder de digitale kennistoets, de casustoets, de vaardigheidstoets, het verslag en de mondelinge toets. Met de kennis- en casustoets toetst de opleiding zoveel mogelijk binnen een beroepsspecifieke context begrip- en feitenkennis en het toepassen van kennis. Voor de vaardigheidstoets geldt dat de opleiding hiermee vooral productieve, psychomotorische, interactieve en reactieve vaardigheden toetst.

Het auditpanel heeft een uitgebreide set toetsen bestudeerd en stelt vast dat deze het hbo-bachelorniveau representeren. De spreiding over de lesstof is voldoende, evenals de diepgang van de vragen. Zij bieden studenten voldoende gelegenheid om te laten zien over welke kennis zij beschikken. In vergelijking met voorgaande jaren, zo blijkt uit studentenevaluaties, is de tevredenheid van studenten over toetsing toegenomen.

Wat betreft het beoordelen van toetsen stelt het auditpanel vast dat dit op een inzichtelijk wijze gebeurt en dat de opleiding aandacht besteedt aan interbeoordelaarsbetrouwbaarheid. Daartoe overleggen beoordelaars regelmatig waarbij zij elkaars beoordeling tegen het licht houden en bespreken. Ook genereert het toetsprogramma, waarmee de opleiding de digitale kennistoetsen afneemt, een analyse van de betrouwbaarheid. De gegevens die hieruit naar voren komen, gebruikt de opleiding bij het bepalen van verbetermaatregelen rond de toetsing.

In de afstudeereenheid heeft de opleiding de betrouwbaarheid van de beoordeling vergroot door te werken met *rubrics* in de beoordelingsformulieren die het hbo-bachelorniveau concretiseren en het werken met het vier-ogenbeleid. Het auditpanel stelt vast dat de *rubrics* adequaat zijn gekozen. Ter illustratie een voorbeeld van *rubrics* die de opleiding gebruikt bij de posterbeoordeling: 'De poster geeft het onderzoeksproces en de onderzoeksresultaten op een kernachtige en transparante manier weer', 'De student licht tijdens de presentatie de klinische relevantie van de onderzoeksresultaten toe', 'De student reflecteert tijdens de presentatie op de onderzoeksopzet, resultaten en conclusie'. De *rubrics* bieden studenten houvast en inzicht in het door hen behaalde niveau. Het auditpanel stelt verder vast dat er normvindingsoverleg plaatsvindt waarbij examinatoren de gehanteerde beoordelingscriteria en *rubrics* bespreken. De afhandeling van beoordelingsformulieren is verbeterd: het administratieve proces hieromtrent is zorgvuldig. De weging van criteria is zichtbaar gemaakt, evenals de onderbouwing van het cijfer. Het auditpanel heeft vijftien beoordelingen van afstudeerproducten bestudeerd en is op hoofdlijnen tevreden. Een aandachtspunt is hierbij om bij alle beoordelingen een onderbouwing te geven in een meer narratieve vorm.

Weging en Oordeel

Het auditpanel stelt vast dat de opleiding ressorteert onder een examencommissie die de haar toebedeelde taken serieus neemt in combinatie met de door de opleiding ingestelde toetsexpertgroep. Dit blijkt onder andere uit een gedegen jaarverslag, en een commissie die zich inzet voor een goed uitgewerkt toetsbeleid, goede toetsen en heldere beoordeling. De beoordeling van de afstudeereenheid is door het gebruik van *rubrics* transparant. De kwaliteit van de toetsen is goed, er is voldoende diepgang in de vragen en de spreiding van vragen over de studiestof is goed. Positief is het auditpanel over het ontwikkelingspotentieel binnen de examencommissie en over het formuleren van doelen die de examencommissie zichzelf jaarlijks stelt. Het auditpanel beoordeelt standaard 3 als goed.

4.4. Gerealiseerde eindkwalificaties

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het gerealiseerde niveau blijkt uit de resultaten van tussentijdse en afsluitende toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

De opleiding heeft het afstuderen duidelijk beschreven in haar visie op het afstudeerproject. Daarin geeft de afstudeercoördinator een beeld van de rolverdeling bij het afstuderen, de beoordeling en, het borgen van het eindniveau van het afstudeertraject.

Binnen de afstudeereenheid van de opleiding zijn drie onderdelen te onderscheiden: (1) het afstudeertraject dat bestaat uit een onderzoeksvoorstel, een onderzoeksverslag en een posterpresentatie; (2) een seniorstage met daarin opgenomen het stageverslag en eindgesprek en een intervisieverslag en (3) het businessmodel dat de afsluiting vormt van de leerlijn. Ondernemen en waarbinnen de student een verslag schrijft (de businesscase) en een *pitch* presenteert.

De opleiding hanteert verder een aantal uitgangspunten om het eindniveau te garanderen. Hiertoe behoren onder andere: (1) het gebruik van de competentiematrix die zichtbaar maakt welke competenties de opleiding in de verschillende afstudeereenheden toetst, (2) de examencommissie en de toetsexpertgroep die een oordeel geven over de producten, (3) de afspraken die de opleiding maakt met onder andere het werkveld over het eindniveau.

Tijdens het laatste jaar van hun studie werken studenten aan een onderzoeksproject dat aansluit bij bestaande onderzoeklijnen, of dat een externe partij aandraagt of dat de student zelf voorstelt. Bij de beoordeling van de verschillende fasen zijn twee examinatoren betrokken. Per jaar organiseert de opleiding toetsmomenten waarop studenten hun afstudeerproduct kunnen presenteren. Hierbij zijn behalve de opleiding ook vertegenwoordigers uit het werkveld aanwezig aangevuld met geïnteresseerden.

Voor de seniorstage geldt dat deze voor de student een rijke leeromgeving biedt en waarbinnen hij zelfstandig handelt in de complexe beroepspraktijk. Deze is daarbij verantwoordelijk voor het leerproces. De stagebegeleider coacht het leerproces en geeft de stagiair voldoende gelegenheid zelfstandig te leren. De stagebegeleider en de stagedocent coachen de stagiair bij het aanscherpen van de leerdoelen. De leerdoelen worden in de context geplaatst, passend bij de setting waarin de student stage loopt, de ziektebeelden die de student tegenkomt en de samenwerkingsvormen waar hij mee te maken krijgt. De student laat aan de hand van tijdens de stage gemaakte beroepsproducten zien dat deze de beoogde eindkwalificaties realiseert. De begeleiders in het werkveld beoordelen de student formatief; zij 'meten' en brengen aan de hand daarvan een advies aan de opleiding uit. De stagiair reflecteert gedurende de stageperiode op de opgedane ervaring en verkregen feedback en krijgt daardoor inzicht in de voortgang van het eigen leerproces. De stagedocent (de eerste examiner) beoordeelt de student op basis van het schriftelijke (stageverslag) en het mondelinge (eindgesprek) verantwoording van de competentiebeheersing. Een tweede examiner is aanwezig bij het eindgesprek en bepaalt samen met de eerste examiner het oordeel.

Het derde onderdeel van het afstudeertraject betreft het Businessmodel. De student werkt dan een *businesscase* uit waarin deze een beoogde innovatie of te starten organisatie beschrijft en daarbij let op organisatorische en bedrijfsmatige aspecten. Op basis van het ontwikkelde product houdt de student een *pitch*. Het docententeam, de beroepsvereniging en relaties uit het werkveld zijn uitgenodigd om bij de *itches* aanwezig te zijn.

Het business caseverslag en de *pitch* laten zien dat de student verschillende facetten van ondernemen op eindniveau beheerst.

Het auditpanel beschouwt deze onderdelen van de afstudeereenheid als relevant. Ook het werkveld geeft aan dat de opleiding hiermee op een adequate wijze toetst in welke mate de student het eindniveau heeft behaald.

Het werkveld is betrokken bij het vaststellen van het eindniveau. Uit het door het auditpanel bestudeerde verslag 'oordeel afstudeerproject' blijkt dat deze betrokkenheid serieus is: de werkveldcommissie bestudeert eindwerken en bespreekt haar bevindingen met vertegenwoordigers van de opleiding. Het werkveld is tevreden over het eindniveau. Tenslotte doet de werkveldcommissie een aantal aanbevelingen zoals: relevantie voor het vak explicieter benoemen met de rol voor de oefentherapeut, explicieter benoemen wat de onderzoeksresultaten betekenen voor het vakgebied, de student stimuleren om het onderzoeksverslag te gebruiken om zich te profileren in het werkveld.

Het auditpanel heeft voorafgaand aan de audit vijftien afstudeerproducten bestudeerd en stelt daarbij het volgende vast. Het auditpanel beoordeelt het afstudeerniveau als van hbo-bachelorniveau. Het panel heeft wel een aantal kanttekeningen. De afstudeeropdrachten zijn niet altijd gerelateerd aan vragen uit de oefentherapeutische praktijk. De onderzoekscomponent verdient nog meer afbakening en aanscherping om binnen de beperkte mogelijkheden van een afstudeerproject tot valide uitkomsten te komen. Eerder adviseerde ook de examencommissie aan de opleiding om zorg te blijven besteden aan de methodologische kwaliteit van de afstudeerwerken. De discussie als afsluitend onderdeel van het afstudeerproduct kan diepgaander.

Alumni geven aan tevreden te zijn over de kwaliteit, de inhoud en diepgang van de opleiding. Ruim 80 procent van de alumni was in 2014 tevreden over het door hen op dat moment behaalde functieniveau. De opleiding heeft goede contacten met werkveld en alumni, staat daarbij open voor opbouwende kritiek en neemt in overleg met het werkveld en de alumni verbetermaatregelen.

Weging en Oordeel

De opleiding hanteert een duidelijk vormgegeven afstudeertraject dat studenten in staat stelt hun kennis en kunde te tonen. De aansluiting eindniveau en eindkwalificaties is duidelijk. Het werkveld is betrokken bij het vaststellen van het gerealiseerd eindniveau. Het auditpanel is in navolging van het werkveld tevreden over het afstudeerniveau. Het hbo-bachelorniveau komt in de afstudeerproducten voldoende naar voren. Een belangrijk aandachtspunt voor de onderzoeksafstudeeropdrachten is de relevantie voor het werkveld van de oefentherapeut. Bij voorkeur dragen onderzoeksprojecten bij aan de onderbouwing van het oefentherapeutisch handelen. Een ander aandachtspunt betreft de adequate afbakening van de vraagstellingen, zodat bij een afstudeerproject passende en valide conclusies getrokken kunnen worden. Het auditpanel beoordeelt standaard 4 als voldoende.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

De opleiding Oefentherapie Cesar van de Hogeschool Utrecht is een opleiding op hbo-bachelorniveau. De eindkwalificaties zijn inzichtelijk en op een adequate wijze omgezet in een curriculum dat studenten als goed beoordelen. Het team docenten is goed geëquipeerd en heeft de afgelopen jaren een forse kwaliteitsimpuls gehad. De literatuur is aan de maat evenals de relatie met de beroepspraktijk. Belangrijk vindt het auditpanel, en dit is op enkele plaatsen in de voorliggende rapportage expliciet vermeld, dat de opleiding zicht heeft op haar eigen sterkten en ontwikkelingspunten, deze laatste concreet benoemt en acties onderneemt. Met het docententeam dat de opleiding thans verzorgt moet dit, naar de overtuiging van het auditpanel, ook lukken. Werkveld, alumni en studenten zijn tevreden over de opleiding. Het hbo-bachelorniveau van deze opleiding is aangetoond waarmee de opleiding accreditatiewaardig is.

6. AANBEVELINGEN

- Breng onderzoeksthema's uit de praktijk in de opleiding. Dat vergroot de relevantie van de opleiding voor het werkveld en ondersteunt het *evidence based* karakter van het vakgebied. Voor afstudeerprojecten geldt, in het verlengde van deze aanbeveling, dat zij een bijdrage leveren aan de onderbouwing van het oefentherapeutisch handelen.
- De mogelijkheden te onderzoeken in overleg met de Amsterdamse opleiding om een brede bacheloropleiding op te starten met andere paramedische opleidingen.
- Pak de scholing van docenten op het terrein van onderzoek structureel aan. Dat vergroot het innovatief vermogen van de opleiding, studenten maar ook van het werkveld.

BIJLAGE I**Scoretabel**

Scoretabel paneloordelen Hogeschool Utrecht hbo-bachelor Oefentherapie Cesar voltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde eindkwalificaties	G
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	G
Standaard 3. Toetsing	G
Standaard 4. Gerealiseerde eindkwalificaties	V
Algemeen eindoordeel	V

BIJLAGE II   Programma, werkwijze en beslisregels

Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. hbo-bacheloropleiding: Oefentherapie Cesar, Hogeschool Utrecht.

Datum: Dinsdag 7 juni 2016
 Instelling: Hogeschool Utrecht
 Opleiding: Hbo-bacheloropleiding oefentherapie Cesar
 Variant: Voltijd
 Adres gesprekslocatie: Heidelberglaan 7, 3584 CS Utrecht
 Contactpersoon: Anneke Reintjes (06-38 76 35 94)

Gesprek commissie	Gesprekken	Wat er aan de orde komt	Gesprekspartners (voor beknopt cv zie bijlage)
08:00 - 08:45 uur	Intern overleg auditteam	-	<u>Accreditatieteam</u> <ul style="list-style-type: none"> • Dhr. drs. R.B. van der Herberg, voorzitter • Dhr. Prof. Dr. C.P. van der Schans, lid • Mw. Prof. Dr. T. P.M. Vliet Vlieland, lid • Dhr. K. Langeslag, student-lid • Dhr. drs. G. Broers, secretaris
08:45 - 09:00 uur	Kennismaking management IBS en vaststellen agenda		<ul style="list-style-type: none"> • Dr. Henri Kiers • drs. Els Mulder MSc
09:00 - 09:45 uur	Management IBS, opleidingsmanager	<u>Gespreksonderwerpen:</u> eigenheid opleiding – kenmerken - ambities- hbo-niveau – benchmark - relatie beroepenveld – ontwikkelingen in het beroep – internationalisering - onderzoeksdimensie – vorige accreditatie- rendement - gerealiseerd niveau	<ul style="list-style-type: none"> • Dr. Henri Kiers • drs. Els Mulder MSc • Dr. Harriet Wittink
09:45 - 10:00 uur	Pauze		

10:00 - 11:00 uur	Docenten	<u>Gespreksonderwerpen:</u> - inhoud en vormgeving programma - eigen inkleuring programma - keuze werkvormen - onderzoekslijn - onderzoek- kenniscentrum- stage - internationale component - beoordelen en toetsen - borging niveau - aansluiting instromers - leerroutes - studeerbaarheid - minor - relatie docenten beroepenveld - scholing - werkbeleving - eigen deskundigheid docenten - opleidingsspecifieke voorziening.	<ul style="list-style-type: none"> • Jojanneke Drent-Sneep MCTD, voorzitter curriculumcommissie, teamleider • Meta Wildenbeest MSc, afstudeercoördinator • Nienke Smorenborg MCTD, hogeschooldocent ondernemen • drs. Annemiek KleinJan-Uneken, coördinator buitenschoolsleren • MariAnne Goos MCTD, hogeschooldocent D&I • Matthijs Tuijt MSc, promovendus, hogeschooldocent AFPB • Johannes Noordstar MSc, promovendus, hogeschooldocent professionalisering. • Lieke Ceelen MSc, onderwijskundig adviseur IBS
11:00 - 11:15 uur	Pauze		
11:15 - 12:15 uur	Examencommissie (EC) en Toetsexpertgroep (TEG)	<u>Gespreksonderwerpen:</u> Bevoegdheden en taken examencommissie en toetsexpertgroep(TEG) - rol in de interne kwaliteitszorg toetsing - toetsbeleid - doelstellingen toetsing - gerealiseerd niveau- positionering examencie toetspraktijk -gezamenlijke praktijk, onderzoekskalender van de examencie - resultaten - vrijstellingen - intake - kenmerken toetsen en beoordelen	<ul style="list-style-type: none"> • Dr. Maaike Angevaren, vz EC • Anne Nienhuis MSc, vz TEG • Ellen de Kwant MSc, lid EC • Michiel Punt MSc, lid TEG
12:15 - 12:45 uur	lunch auditteam	Interne terugkoppeling	
12:45 - 13:30 uur	Spreekuur docenten/studenten	Zonder programma, vooraf aangekondigd via SharePoint en mail	
13:30 - 14.30 uur	Gesprek studenten, (spreiding opleidingscommissie en diverse jaren en fasen)	<u>Gespreksonderwerpen:</u> kwaliteit en relevantie programma - studeerbaarheid - aansluiting - toetsen en beoordelen - kwaliteit docenten - opleidingsspecifieke voorzieningen - eigen producten - leerroutes - studeerbaarheid	<ul style="list-style-type: none"> • Jordi ter Steege, 1^e jaar • Juul Tolboom, 1^e jaar • Demi Klomp, 1^e jaar, OC • Fenne Folkersma Kok , 2^e jaar, OC • Mike Hogervorst , 2^e jaar, OC (vz) • Emma Knegt, 3^e jaar • Dianne Kortekaas, 3^e jaar • Richard Felius, 4^e jaar, TopClass
14:30 - 14:45 uur	Pauze		

14:45 - 15:45 uur	Gesprek vertegenwoordigers werkveld (WVC, stagebegeleiders uit diverse instellingen en alumni)	<u>Gespreksonderwerpen:</u> contacten met opleiding over onder andere: actuele ontwikkelingen en doorvertaling naar programma - andere wensen vanuit het werkveld – eigen inkleuring opleiding - stage en begeleiding – onderzoeks-component – gerealiseerd niveau <u>Gespreksonderwerpen alumni:</u> o.a. kwaliteit en relevantie van de opleiding (programma, docenten) - functioneren in de praktijk of vervolgopleiding	<ul style="list-style-type: none"> • Wilma Hooijman MCTD, voorzitter WVC • Corine Driever-Visser MPT, lid WVC • Yvette Koense MSc, adjunct-directeur Raedelij • Yvonne Stadhouders B Health, gastdocent, oefentherapeut 1^e lijn • Nanette de Schepper, oefentherapeut 1^e lijn, stagebegeleider • Janna Lukkezen, alumnus, oefentherapeut 2^e lijn
15:45 -16:30 uur	Rondleiding		
16:30- 17:00 uur	Optie gesprek met Management opleiding	Verhelderen zaken, laatste vragen	<ul style="list-style-type: none"> • Dr. Henri Kiers, directeur IBS • drs. Els Mulder MSc, opleidingsmanager
17:00 -17:30 uur	Interne bespreking Auditteam		
17:30 – 18:00 uur	Interne terugkoppeling Pending issues (alle gesprekspartners zijn hiervoor beschikbaar) Terugkoppeling aan de opleiding		
Vanaf 18:00 uur	Afsluiting		

Werkwijze

Bij de beoordeling van de opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs" van 19 december 2014. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het panel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het panel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditteam zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de voltijdvariant.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditteam geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditteam met in achtname van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Een open spreekuur maakte deel uit van het programma. Het auditteam heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding het open spreekuur tijdig en op correcte wijze onder de aandacht heeft gebracht van studenten en medewerkers.

Om te kunnen beoordelen of de beoogde eindkwalificaties worden behaald, heeft het auditpanel een selectie van eindwerken bestudeerd overeenkomstig de NVAO-richtlijn 'beoordeling eindwerken'.

Het oordeel van het auditteam, vastgelegd in een conceptrapport, werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scores. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs, 19 december 2014'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding, dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende kader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Beperkte opleidingsbeoordeling

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien standaard 1, 3 of 4 als 'onvoldoende' beoordeeld wordt. Een onvoldoende bij standaard 1 kan niet leiden tot het toekennen van een herstelperiode door de NVAO. Een 'onvoldoende' bij standaard 2 leidt altijd tot een herstelperiode, onafhankelijk van het eindoordeel van het panel.

- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien tenminste alle standaarden minimaal voldoende zijn en twee standaarden als 'goed' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.

Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien tenminste alle standaarden minimaal 'goed' worden bevonden en twee standaarden als 'excellent' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.

BIJLAGE III   Lijst geraadpleegde documenten

- Kritische reflectie opleiding.
- Domeinspecifiek referentiekader en de eindkwalificaties van de opleiding.
- Schematisch programmaoverzicht.
- Inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) van de programmaonderdelen, met vermelding van
  - eindkwalificaties, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsen, literatuur (verplicht/aanbevolen), betrokken docenten en studiepunten.
- Onderwijs- en examenregeling – OER.
- Overzicht van het ingezette personeel:
  - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid.
- Overzichtslijst van *alle* eindwerken van de laatste twee jaar.
- Jaarverslag examencommissie en verslagen opleidingscommissie.
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.
- Representatieve selectie van handboeken en overig studiemateriaal.

Het auditpanel heeft de volgende eindwerken bestudeerd⁸:

Aantal	Studentnummer
1	1595281
2	1561792
3	1548132
4	1585220
5	1613108
6	1609335
7	1581176
8	1588497
9	1595846
10	1562651
11	1582498
12	1603492
13	1606351
14	1599689
15	1605024

---

⁸ Om redenen van privacy zijn hier uitsluitend de studentnummers weergegeven. Namen van de afgestudeerde studenten en de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditteam.

BIJLAGE IV   Overzicht auditpanel

Leden auditpanel

Naam (inclusief titulatuur)	Rol (voorzitter / lid / student-lid)	Domeindeskundige (ja / nee)
Drs. R.B. van der Herberg	Voorzitter	nee
Prof. Dr. C.P. van der Schans	Lid	ja
Prof. Dr. T. P.M. Vliet Vlieland	Lid	ja
K. Langeslang	Studentlid	nee

Secretaris/Coördinator

Drs. G.W.M.C. Broers	Secretaris	Gecertificeerd 2010
Mevr. S.M.P. Oostrom	Logistiek coördinator	Gecertificeerd 2010

Korte functiebeschrijving van de panelleden

1	Drs. R.B. van der Herberg is partner van Hobéon en treedt veelvuldig op als lead-auditor van auditpanels in het kader van accreditaties hoger onderwijs.
2	Prof. dr. C.P. van der Schans is hoogleraar revalidatiegeneeskunde in het bijzonder de paramedische zorgverlening bij het Universitair Medisch Centrum Groningen. Daarnaast is hij lector Health Care and Nursing bij de Hanzehogeschool.
3	Prof. dr. T.P.M. Vliet Vlieland is bijzonder hoogleraar Doelmatigheid van Revalidatieprocessen, in het bijzonder Fysiotherapie bij het LUMC. Daarnaast is zij research coördinator bij het Rijnlands Revalidatiecentrum en bij Sophia Revalidatie in Den Haag.
5	K. Langeslang is derdejaars student Oefentherapie Mensendieck bij de Hogeschool van Amsterdam. Hiernaast is hij secretaris van de centrale MR van de HvA en raadslid van de MR van de faculteit Gezondheid.

Op 3 mei 2016 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de opleiding Oefentherapie Cesar van de Hogeschool Utrecht, onder het nummer 004651.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende tenminste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl